

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

Nacrt

P.Z. br. _____

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O POREZU NA
DOHODAK S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, kolovoz 2011.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA

a) Ocjena stanja

Zakonom o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 177/04, 73/08 i 80/10; dalje u tekstu Zakon), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005. propisani su: porezni obveznik, izvori oporezivog dohotka, porezna oslobođenja, olakšice i poticaji, porezna osnovica, porezne stope, način utvrđivanja dohotka i plaćanja poreza na dohodak te predujmova poreza na dohodak i drugo. Između ostalog Zakonom je propisano da se primicima u naravi od kojih se utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada smatraju povoljnije kamate pri odobravanju kredita koje poslodavci daju svojim radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke od nesamostalnog rada, a primitkom se smatra razlika između ugovorene niže i stope kamate od 4% godišnje.

Zakon je do sada imao dvije izmjene te je Zakonom o izmjeni Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 73/08) povećan iznos osnovnog osobnog odbitka, a Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 80/10) promijenjene su porezne stope i porezni razredi, ukinute su određene porezne olakšice, uvedene su olakšice za uplaćene premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, uvedene su nove odredbe u svezi podnošenja godišnje porezne prijave i konačnog obračuna i drugo. Između ostalog zadnjim izmjenama Zakona uvedena je odredba o obvezi isplate na žiroračun kod banke za isplate dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu.

b) Pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Ovim Zakonom omogućit će se poslodavcima da svojim radnicima, odnosno osobama koje ostvaruju primitke od nesamostalnog rada, odobravaju kredite po povoljnijim kamatnim stopama, a da se isto ne smatra oporezivim primitkom primatelja kredita, odnosno Zakonom će se smanjiti donja granica kamate za 1 postotni bod, odnosno sa 4% na 3%.

Također, ovim Zakonom tehnički se pojednostavljuje način vođenja evidencije o isplaćenim dividendama i udjelima u dobiti. Naime, budući da su veliki isplatelji dividendi, sa velikim brojem malih dioničara, prilikom isplate nailazili na poteškoće u zadovoljavanju zakonskih odredbi o obvezi isplate na žiroračun dioničara te da je to dovelo do zastoja u slobodnom protoku kapitala društava, odnosno produžilo rok isplate dividende, ovim se Zakonom briše odredba o obvezi isplate na žiroračun kod banke, a uvodi se odredba da su isplatelji dividendi i udjela u dobiti obvezni voditi evidenciju i Poreznoj upravi dostavljati izvješće o isplaćenim dividendama i udjelima o dobiti po pojedinom dioničaru, odnosno članu društva. Time je i dalje zadovoljen uvjet praćenja isplate po pojedinoj fizičkoj osobi-dioničaru odnosno članu društva, a cjelokupni se postupak pojednostavljuje, te se olakšava i ubrzava sama isplata.

c) Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Ovim izmjenama Zakona daje se veći poticaj poslodavcima da, u vremenima kad su zbog fluktuacije tečaja stranih valuta i visokih kamata građani suočeni sa nemogućnostima otplate kredita ili s druge strane zbog straha od nemogućnosti otplate ne uzimaju nove kredite kojima bi riješili primjerice svoje stambeno pitanje i slično, prvenstveno svojim radnicima omogućiti da sredstva za kupnju stana ili drugih životnih potreština osiguraju po povoljnijim uvjetima. Time se, kao jedna od mjera, daje poticaj ka rješavanju odnosno izbjegavanju dužničke krize, a s druge strane daje se poticaj potrošnji koja posljedično vodi ka većem gospodarskom rastu.

Također, ovim Zakonom omogućit će se, u svrhu prikupljanja podataka o primicima poreznih obveznika, praćenje isplate dobiti društva po pojedinoj fizičkoj osobi – dioničaru odnosno članu društva, na svrsishodniji i ekonomski efikasniji način.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona procjenjuje se smanjenje proračunskih prihoda za oko 20 milijuna kuna na godišnjoj razini (pri procjeni da prosječno 5% radnika koristi takve kredite). Konačni fiskalni rezultat ovisi o broju poslodavaca koji će odobravati kredite svojim radnicima i drugim fizičkim osobama po povoljnijim stopama te drugim čimbenicima (iznos kredita, visina kamatne stope i sl.).

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, br. 6/02, 41/02 i 86/08), predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, radi sprečavanja poremećaja u gospodarstvu nastalih zbog fluktuacije tečaja te nemogućnosti otplate kredita kako bi se radnicima i osobama koje ostvaruju dohodak od nesamostalnog rada omogućila lakša otplata.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

Članak 1.

U Zakonu o porezu na dohodak („Narodne novine“, br. 177/04, 73/08 i 80/10) u članku 14. stavku 3. riječi: „4% godišnje“ zamjenjuju se riječima: „3% godišnje“.

Članak 2.

U članku 60. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Isplatalji dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu iz članka 9. stavka 1. točke 2. i članka 68. stavka 2. ovoga Zakona obvezni su voditi evidenciju o obračunanim i isplaćenim dividendama i udjelima u dobiti na temelju udjela u kapitalu po svakoj fizičkoj osobi – dioničaru odnosno članu društva, te dostavljati Poreznoj upravi propisano izvješće.“

Članak 3.

U članku 61. ispred stavka 1. oznaka „(1)“ briše se.

Stavak 2. briše se.

Članak 4.

(1) Ovlašćuje se ministar financija da najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona propiše sadržaj evidencije te oblik i sadržaj izvješća o obračunanim i isplaćenim dividendama i udjelima u dobiti na temelju udjela u kapitalu te način i rokove dostavljanja tog izvješća.

(2) Ovlašćuje se ministar financija uskladiti provedbene propise iz članka 64. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, br. 177/04, 73/08 i 80/10) s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim se člankom smanjuje stopa kamate sa 4% na 3% godišnje, a na temelju koje se utvrđuje primitak u naravi po osnovi povoljnijih kamata, jer je propisano da se primitkom po osnovi povoljnijih kamata smatra razlika između ugovorene niže stope i te stope od 4%, odnosno 3%.

Uz članak 2.

Ovim se člankom propisuje da su isplatelji dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu iz članka 9. stavka 1. točke 2. i članka 68. stavka 2. Zakona o porezu na dohodak obvezni voditi evidencije o obračunanim i isplaćenim dividendama i udjelima u dobiti po svakoj fizičkoj osobi – dioničaru odnosno članu društva, kao i dostavljati Poreznoj upravi propisano izvješće.

Uz članak 3.

Osim nomotehničkog uređenja, ovim se člankom brišu odredbe članka 61. stavka 2. Zakona o porezu na dohodak kojim je propisana obveza isplate dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu iz članka 9. stavka 1. točke 2. i članka 68. stavka 2. Zakona o porezu na dohodak na žiroračun kod banke.

Uz članak 4.

Ovim se člankom propisuju sljedeće odredbe:

- ovlašćuje se ministar financija da u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provedbenim propisom propiše vođenje i sadržaj evidencije, oblik i sadržaj izvješća o obračunanim i isplaćenim dividendama i udjelima u dobiti na temelju udjela u kapitalu te način i rokove dostavljanja tog izvješća,
- ovlašćuje se ministar financija da u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona uskladi provedbene propise iz članka 64. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, br. 177/04, 73/08 i 80/10) i to osobito Pravilnik o porezu na dohodak („Narodne novine“, br. 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09 - ispravak, 146/09 i 123/10).

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

ČLANCI ZAKONA O POREZU NA DOHODAK KOJI SE MIJENJAJU:

2.2. Primici po osnovi nesamostalnog rada

Članak 14.

(1) Primicima po osnovi nesamostalnog rada (plaćom) smatraju se:

1. svi primici koje poslodavac u novcu ili u naravi isplaćuje ili daje radniku po osnovi radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos, a to su:
 - 1.1. plaća koju poslodavac isplaćuje radnicima u svezi sa sadašnjim radom, prijašnjim radom po osnovi prijašnjeg radnog odnosa ili budućim radom po osnovi sadašnjeg radnog odnosa,
 - 1.2. primici po osnovi naknada, potpora, nagrada i drugog, koje poslodavac isplaćuje ili daje radnicima iznad propisanih iznosa,
 - 1.3. plaća koju radniku umjesto poslodavca isplati druga osoba,
 - 1.4. premije osiguranja koje poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, dopunskog, dodatnog i privatnoga zdravstvenog osiguranja, dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja iznad propisanog iznosa i osiguranja njihove imovine,
 - 1.5. svi drugi primici koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku za obavljeni rad po osnovi ugovora o radu ili drugog akta kojim se uređuje radni odnos,
2. poduzetnička plaća koja ulazi u rashod pri utvrđivanju poreza na dobit,
3. primici (plaća) fizičkih osoba izaslanih na rad u Republiku Hrvatsku po nalogu inozemnog poslodavca u tuzemna društva za rad u tim društvima,
4. primici (plaća) članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama,
5. naknade plaće osobama koje pružaju njegu i pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata I. skupine, prema posebnom propisu.

(2) Primicima po osnovi nesamostalnog rada smatraju se i:

1. mirovine ostvarene na temelju prijašnjih uplata doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje,
2. mirovine koje isplaćuju osiguravatelji na temelju prijašnjih uplata poslodavca za dokup dijela mirovine, ako su te uplate bile oslobođene oporezivanja,
3. mirovine koje se isplaćuju poduzetnicima koji su obavljali samostalnu djelatnost, poduzetnicima koji su plaćali porez na dobit i drugim osobama na temelju prijašnjih uplata doprinosa u propisano obvezno osiguranje, a koji su bili porezno dopustivi izdatak ili rashod.

(3) Primicima u naravi smatraju se korištenje zgrada, prometnih sredstava, povoljnije kamate pri odobravanju kredita i druge pogodnosti koje poslodavci i isplatelji primitka, odnosno plaće iz stavka 1. i 2. ovoga članka daju radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz stavka 1. i 2. ovoga članka. Primitkom po osnovi povoljnijih kamata smatra se razlika između ugovorene niže i stope kamate od 4% godišnje, osim kamata po kreditima koji se daju ili subvencioniraju iz proračuna, ali ne radnicima uprave.

(4) Radnicima, u smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka, smatraju se i službenici, namještenici i druge osobe koje su u radnom odnosu, prema propisima koji uređuju radni odnos.

3. DOSTAVLJANJE PODATAKA OD DRUGIH PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA

Članak 60.

(1) Pravne i fizičke osobe te druge organizacije dužne su Poreznoj upravi na njezin zahtjev dostaviti podatke o isporučenoj robi i uslugama što su im obavili obveznici poreza na dohodak te druge propisane podatke o isplaćenim plaćama, mirovinama i drugim primicima po osnovi nesamostalnog rada i djelatnosti, za godinu za koju se utvrđuje porez na dohodak.

(2) Banke i druge financijske organizacije koje obavljaju poslove platnog prometa dužne su Poreznoj upravi na njezin zahtjev dostaviti podatke o prometu preko računa obveznika poreza na dohodak. Na zahtjev Porezne uprave dužne su te podatke za pojedine obveznike poreza na dohodak dostaviti i tijekom godine.

(3) Osobe i organizacije iz stavka 1. i 2. ovoga članka dužni su Poreznoj upravi omogućiti uvid u poslovne knjige i evidencije radi utvrđivanja podataka potrebnih za utvrđivanje poreza.

(4) Podaci iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu se dostaviti i elektroničkim putem odnosno na nosačima podataka.

4. OBVEZA ISPLATE NA RAČUN

Članak 61.

(1) Tijela državne uprave i sudbene vlasti i druga državna tijela, tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici – pravne i fizičke osobe, obavljaju isplate primitaka koji se smatraju dohotkom obveznicima poreza na dohodak na žiroračun kod banke, a iznimno i u gotovom novcu na propisan način.

(2) Obveza isplate na žiroračun kod banke prema stavku 1. ovoga članka primjenjuje se i za isplate dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu iz članka 9. stavka 1. točke 2. i članka 68. stavka 2. ovoga Zakona.